

www.ketab.ir

تاریخ باغسازی

ریشه‌ها و خاستگاه‌ها

تدوین و برگردان: دکتر علی اسدیپور
عضو هیئت علمی دانشگاه هنر شیراز

انتشارات تخصصی هنر،
معماری و شهرسازی

کتابخانه کسری

اسدیپور، علی، ۱۳۶۱ -، گردآورنده، مترجم
 تاریخ باغسازی؛ ریشه‌ها و خاستگاه‌ها/ تدوین و برگردان علی اسدیپور، با همکاری شایسته اسکندری ...
 [و دیگران].
 مشهد؛ کتابکده کسری، ۱۴۰۰.
 ۱۵۶ ص: مصور.
 شابک:
 ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۳-۳۵-۰
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 یادداشت: تمایه.
 موضوع: باغسازی -- تاریخ
 موضوع: باغ‌ها -- تاریخ
 رده بندی کنگره:
 رده بندی دیویی:
 شماره کتابشناسی ملی:
 Gardens -- Design -- History
 Gardens -- History
 SB۲۵۱
 ۷۱۲/۰۹
 ۷۶۴۶۳۱۳

کتابکده تخصصی هنر، معماری و شهرسازی کسری

تاریخ باغسازی ریشه‌ها و خاستگاه‌ها

تدوین و برگردان: علی اسدیپور

با همکاری (به ترتیب حروف الفبا)

شایسته اسکندری، حسین پویانمهر، عاطفه جاوید، فاطمه حصیری، فرناز دسترنج، سیده یاسمن ده‌بزرگی،
 فرشته زارع کار مقدم، سیده فاطمه طاهری، مسیح معافی، یاسمین نورصبیحی

صفحه‌آرایی: منا گندمکار

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۳-۳۵-۰

انتشارات: کتابکده کسری

نشانی: مشهد، فلسطین ۱۴ پلاک ۱۰ تلفن: ۳۷۶۷۰۰۱۹ ۰۵۱

وبسایت و فروشگاه اینترنتی: www.kasrapublishing.ir

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات کتابکده کسری محفوظ است. هر گونه تصویربرداری و
 تکثیر اعم از نسخه کاغذی و دیجیتال و... از تمام یا بخشی از کتاب ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

۵	مقدمه
۷	توسعه آغازین باغسازی از حدود ۳۰۰۰ تا ۲۰۰۰ سال پیش از میلاد
۱۷	باغ‌های سلطنتی بین‌النهرین
۲۳	نمادگرایی و طراحی در باغ‌های مصر باستان
۳۷	باغ‌های مصر باستان؛ موقعیت و نمادپردازی آنها
۴۵	باغ‌های باستانی در یونان و ایتالیا
۵۳	مبلمان در باغ‌های یونان باستان
۵۹	باغ‌های یونان از عهد هومر تا رم
۷۳	طبیعت در قالب هنر: باغ‌ها و مناظرها در زندگی روزمره رُم باستان
۸۳	باغ‌های رُمپی، هرکولانیوم و ویلاهای تخریب‌شده توسط وزوویوس
	کرت‌بندی‌ها و آبگذرهای سنگی در پاسارگاد:
۱۰۱	یادداشت‌هایی پیرامون سهم هخامنشیان در طراحی باغ
۱۰۹	پاسارگاد
	باغ به مثابه بیانیه سیاسی:
۱۱۵	نمونه‌هایی از خاور نزدیک در هزاره نخست پیش از میلاد
۱۲۳	کاخ باغ ساسانی
۱۳۳	درباره نویسندگان
۱۳۷	یادداشت‌ها
۱۵۳	نمایه

مقدمه

کار میدانی است و یا نتیجه پژوهش‌های ژرف و فراگیر. در لابه‌لای هر نوشتار می‌توان مفاهیم، معانی، نمادها و بن‌مایه‌های شکل‌گیری باغ را در هر دوره تاریخی یافت. هرچند ممکن است نظرات آنان منتقدانی هم داشته باشد، باین‌حال به‌عنوان یک سند، شایسته تأمل و تدبرند و دسترسی به آن، منبعی برای تحلیل‌های آتی خواهد بود. کمابیش تمامی نوشتارهای کتاب رویکردی میان‌رشته‌ای دارند و از معماری، باستان‌شناسی، تاریخ هنر و ادبیات در جای خود بهره می‌برند. این نگاه می‌تواند ارزش پژوهش‌های میان‌رشته‌ای را در بازخوانی تاریخ باغ روشن سازد.

در پایان شایسته است از انتشارات کتابکده کسری، مدیران فرهیخته آن و به‌ویژه جناب آقای مهندس مهدی آتشی به پاس دقت نظر و پشتیبانی‌های بی‌شماری که در انتشار این اثر داشته‌اند، سپاسگزاری گردد. این کتاب بدون زحمات، نکته‌سنجی‌ها و ذوق هنری صفحه‌آرا و گرافیک آن به سرانجام نمی‌رسید. از همه آنان و دیگر کسانی که در مراحل گوناگون آماده‌سازی کتاب سهم و نقش داشته‌اند، صمیمانه قدردانی می‌نمایم. از آنجاکه هیچ نوشته‌ای خالی از لغزش نیست، از دریافت نظرات و پیشنهادهای پژوهشگران ارجمند استقبال می‌گردد.

تاریخ باغسازی در جهان قدمت دیرینه‌ای دارد؛ باین‌حال، همواره ایده‌های نخستین و خواستگاه‌های آن موضوعی چالش‌برانگیز بوده است. این کتاب مجموعه نوشته‌هایی را گردآورده که می‌کوشند تصویری از نخستین بارقه‌های شکل‌گیری باغ را در مهم‌ترین تمدن‌های جهان به نمایش بگذارند. نوشته‌ها از بین‌النهرین آغاز و به مصر، یونان، رم و ایران باستان منتهی می‌شوند. در آغاز ایده‌هایی برای شکل‌گیری هندسه محوری و کاشی متقارن در باغسازی بین‌النهرین، ایران و مصر مطرح می‌شود. سپس پیوند میان فرم، کارکرد و معنا در باغ‌های مصر باستان کاویده شده و نوعی گونه‌شناسی برای آن پیشنهاد می‌گردد. در ادامه به جایگاه باغ و باغداری در یونان باستان و گونه‌های مبلمان در آن باغ‌ها اشاره می‌شود. میراث معماری رم در تاریخ باغسازی بخش دیگری از جستارهای این کتاب است؛ جایگاه منظر و طبیعت در زندگی روزانه مردم رم و ساختار شهرها و خانه‌های آنان از جمله موضوعات مهم این بخش هستند. سهم هخامنشیان در تاریخ باغسازی جهان - و نوآوری‌ها و پیشکش‌های آنان، بخش‌های پایانی کتاب را شکل می‌دهند؛ کاوش‌های اولیه و یافته‌های نوین در این بخش گنجانده شده‌اند. در پایان به کاخ باغ‌سازی اشاره شده است.

نویسندگان هر نوشتار از صاحب‌نظران برجسته و شاخص‌اند. یافته‌های آنان یا حاصل